

Motion till riksdagen 2011/12:So268

av Anita Brodén m.fl. (FP)

Utökad palliativ vård

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utöka den palliativa vården.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om barnhospis.

Motivering

Få insatser betyder så mycket för den person som tvingas avsluta livet i ett smärtsamt sjukdomsförlopp som en väl fungerande palliativ vård. WHO definierar palliativ vård som ett förhållningssätt för att förbättra livskvaliteten för patienten och de närstående genom att förebygga och lindra lidandet genom att upptäcka, bedöma och behandla smärta och andra fysiska, psykosociala och existentiella problem som kan uppkomma i samband med en livshotande sjukdom. Den palliativa vården bygger på samverkan mellan läkare, sjuksköterskor, rehabiliteringspersonal, kuratorer och andra yrkeskategorier. Man bestämmer själv vilket stöd man vill ha. När en person blir svårt sjuk påverkas alla i hans eller hennes omgivning. Den palliativa vården kan även ge stöd till de närstående.

Fortfarande saknas palliativ vård i många av landets kommuner

Enligt Prioriteringsutredningen SOU 1995:5 skall ett värdigt avsked från livet vara en av de högst prioriterade rättigheterna inom vården. Ändå kan bara drygt hälften av landets kommuner erbjuda specialiserad palliativ vård till alla som är i behov av det oberoende av diagnos. Specialiserad palliativ vård utgör ofta en del av den avancerade hemsjukvården som utförs under ledning av läkare. Den basala palliativa vården ges av undersköterskor under ledning av

Fel! Okänt namn på

sjuksköterska. Även denna behöver läkarstöd. Detta är ännu inte utbyggt i hela landet.

Samverkan är en nödvändig förutsättning för god palliativ vård eftersom kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar inte omfattar medicinsk vård som omfattas av läkare. Landstingen har en lagstadgad skyldighet att erbjuda befolkningen en god vård. Det innebär att en nära samverkan mellan kommun och landsting, inte minst när det gäller palliativ vård, är väsentlig oavsett huvudmannaskap. Samverkan bygger bl.a. på en gemensam vårdplanering samt vårdprogram som täcker allt från lagar och författningar till organisatoriska frågor, riktlinjer för arbetet och stöd till närstående.

Situationen i livets slutskede kan se mycket olika ut. I vissa fall krävs kvalificerade palliativa insatser dygnet runt, i andra fall krävs inga specifika insatser. För många äldre är vården i livets slutskede en naturlig fortsättning på den vård de fått i ett tidigare skede. En stor grupp av de personer som avlider har en stillsam symptomdynamik och ett lugnt sista levnadsår, trots att de är i livets slutskede. I denna grupp återfinns en stor del av de riktigt gamla.

Specialistutbildning inom palliativ medicin

Säker tillgång – dygnet runt – till läkare som har kunskaper i den speciella problematik som finns i den palliativa vården är en förutsättning för palliativ vård av god kvalitet. Enligt Socialstyrelsens bedömning finns behov av kompetensutveckling för personal som arbetar inom palliativ vård. Det råder brist på läkare med tillräcklig kompetens inom området.

Utredningen om vård i livets slutskede (SOU 2001:6) föreslog att palliativ medicin borde bli en tilläggsspecialitet för läkare i Sverige. Lika självklart som infektionskliniker och infektionsläkare, lika självklart måste det bli med palliativa enheter och palliativspecialister. Både infektionsvård och palliativ vård bedrivs nästan överallt, men man måste ha spetskompetens och enheter för svårare fall.

Samhället måste säkerställa att människor som har en dödlig sjukdom och som upplever stort lidande får god vård och ett värdigt slut på livet.

Palliativ vård för barn

För barn erbjuds ofta palliativ vård i hemmet. Många föräldrar vårdar det sjuka barnet hemma till livets slut med hjälp av sjukvårdspersonal medan andra väljer att stanna kvar på sjukhuset när döden är nära.

Barnhospis är ett ytterligare alternativ dit de flesta barn kommer från sjukhusens vårdavdelningar. Familjer som vårdar sina svårt sjuka barn i hemmet kan också få avlastning för en kort tid på barnhospis. Förutom att ge avancerad medicinsk vård finns personalen tillhands som ett stöd för hela familjen, både den sjuke, föräldrarna och eventuella syskon. Det underlättar för de anhöriga om barnhospis inte finns på alltför långt avstånd från bostadsorten.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 29 september 2011

Anita Brodén (FP)

Lars Tysklind (FP)

Gunnar Andrén (FP)

Ulf Nilsson (FP)